

Valinnanvapaus erikoissairaanhoidossa

Vuoden 2014 alusta alkaen kansalainen voi valita entistä vapaammin myös erikoissairaan-hoidon yksikön. Erikoissairaanhoito tarkoittaa sairaalassa annettavaa erikoislääkärin tekemää tutkimusta tai hoitoa. Erikoissairaanhoitoon tarvitaan aina lääkärin tai hammaslääkärin lähete. Käytännössä potilaan valinnanvapaus tarkoittaa sitä, että potilas voi itse valita erikoissairaanhoidon hoitopaikkansa yhteisymmärryksessä hoitavan lääkärin kanssa mistä tahansa kyseistä erikoissairaanhoitoa antavasta yksiköstä. Vastuu erikoissairaanhoidon kustannusten maksamisesta säilyy edelleen ja aina kansalaisen kotikunnalla.

Erikoissairaanhoidon valinnanvapaus koskee kiireetöntä sairaalassa annettavaa tutkimusta tai hoitoa. Jos valitulla hoitopaikalla on jonoja, potilaat hoidetaan läheteiden saapumisjärjestyksessä ja sen perusteella, kuinka kiireellinen hoidon tarve on.

Äkillisissä sairastapauksissa jokainen saa kiireellistä hoitoa asuinkunnastaan riippumatta lähimmässä sairaalassa, jossa on asiantuntemus ja valmius potilaan hoitamiseen.

Miten käytännössä toimitaan?

Lääkäri päättää mahdollisesta potilaan erikoissairaanhoidollisesta jatkotutkimuksen tai -hoidon tarpeesta. Kun tarve on todettu, hoitava lääkäri voi kirjoittaa läheteen jatkotutkimuksiin tai -hoitoon. Lääkäri ja potilas voivat yhdessä katsoa, mihin sairaalaan potilas lähetetään. Samalla lääkäri varmistaa, että valittavassa sairaalassa on hoidon edellyttämä erikoisala ja asiantuntemus. Potilas on kuitenkin se henkilö, joka voi valita erikoissairaanhoitoa koskevan hoitopaikkansa, jos hänen oireensa sitä edellyttävät.

Potilas keskiössä

Sosterissa pidetään lain mukanaan tuomaa valinnanvapauden muutosta tärkeänä. Valinnanvapauden myötä potilaan rooli korostuu. Potilas voi aikaisempaa paremmin osallistua omaa hoitoa koskevaan päätöksentekoon. Muutoksen myötä myös palvelujen yhdenvertainen saatavuus paranee. Uudistuksen tarkoituksena on saada terveydenhuolto vastaamaan paremmin hoidon haasteisiin ja potilaan tarpeisiin.

Jotta hoitopaikan voi valita, tarvitaan tietoa siitä, millaista hoitoa missäkin on tarjolla ja millaisia jonotilanteet eri hoitopaikoissa ovat. Tietoa saa paitsi terveydenhuollon ammattilaisilta, myös esimerkiksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja sairaanhoitopiirien omilta verkkosivuilta.

THL:n vertailutietoja sosiaali- ja terveyspalveluista: www.palveluvaaka.fi